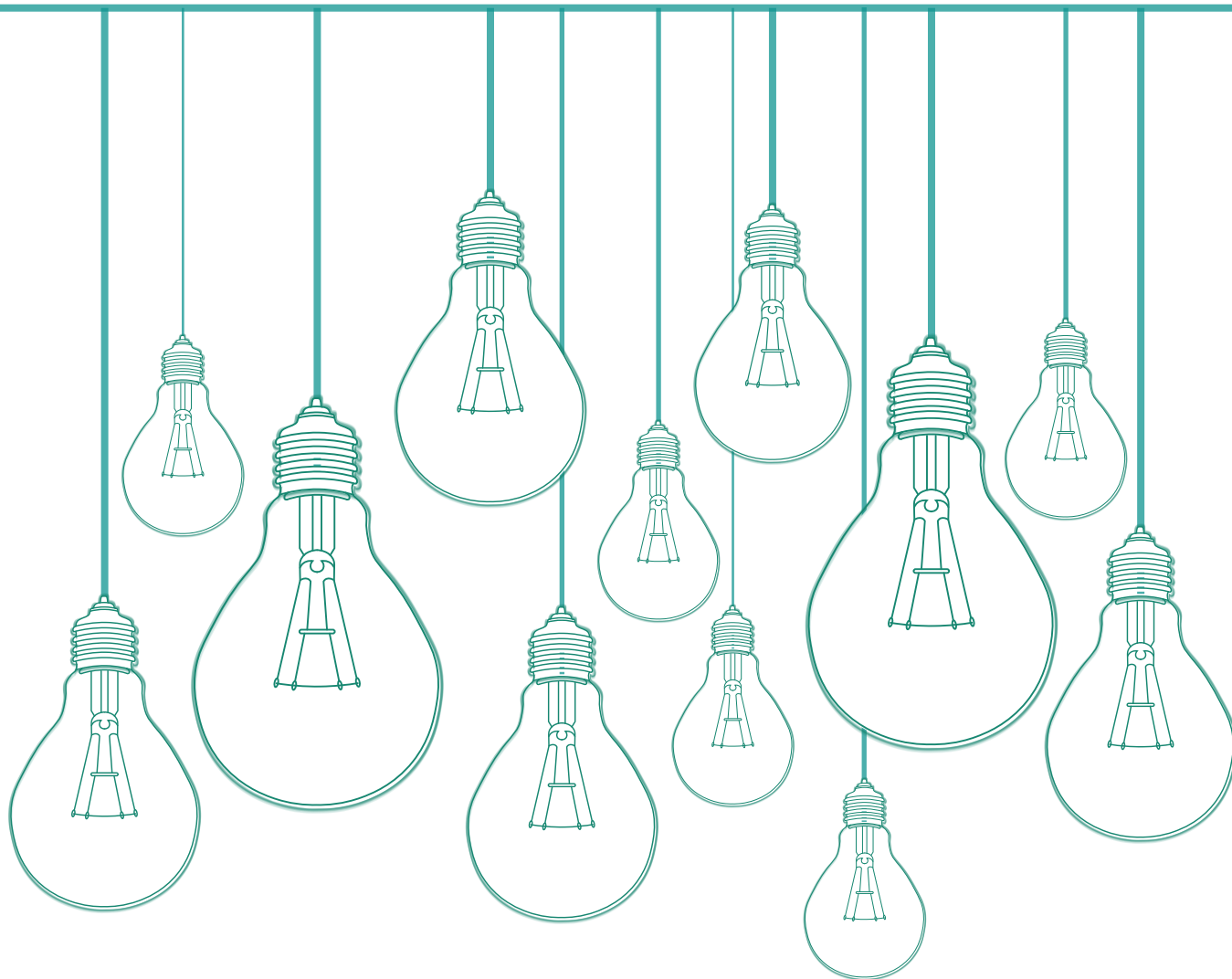

MEMÒRIA D'ACTIVITATS 2017

1. Qui som?

Irídia - Centre per la Defensa dels Drets Humans va néixer amb l'objectiu de contribuir a la protecció dels drets humans, principalment civils i polítics, a Catalunya. Apostem per combinar la intervenció directa en situacions de vulneracions de drets amb el desenvolupament de processos d'incidència política i social que tenen per objectiu promoure canvis en les polítiques públiques. Creiem que per generar canvis, tant en les persones afectades en concret com a nivell legislatiu i jurisprudencial, cal treballar des d'una perspectiva interdisciplinària que alhora posi al centre la dignitat de les persones afectades i el seu apoderament com a persones titulars de drets.

Des d'Irídia duem a terme una intervenció integral davant les vulneracions de drets en què combinem **l'atenció jurídica i psicosocial a les persones afectades**, amb la voluntat de potenciar-ne la força i la confiança. Si el cas presenta unes característiques concretes que poden contribuir que el desenvolupament i desenllaç del seu procés judicial tingui un impacte més enllà de l'assumpte concret i, per tant, que pugui incidir en la legislació, la jurisprudència, la praxi policial o les polítiques públiques en general, i sempre que la persona afectada hi estigui d'acord, convertim els processos en **litigis estratègics** a través dels quals es puguin elevar els estàndards de protecció de drets humans. Així mateix, duem a terme una tasca d'**incidència política i social** a través de campanyes comunicatives i de la interacció directa amb els diferents grups polítics i parlamentaris i amb els governs municipals, de la Generalitat i de l'Estat espanyol.

A Irídia comptem amb diverses **àrees de treball**, l'eix vertebrador de les quals és la violència institucional que pateixen moltes persones en diversos contextos i a través de les quals proporcionem assessoria en matèria de polítiques públiques:

- **Dret de Reunió i Manifestació:** intervenim davant les vulneracions de drets humans que es puguin produir en contextos de protesta social i política. Treballem per a la defensa i la promoció dels drets i llibertats civils i polítics perquè entenem que a través d'aquests s'exerciten, es reivindiquen i es defensen la resta de drets.
- **Espai Públic:** intervenim davant la vulneració de drets que es pugui donar en el marc de l'espai públic i treballem per la promoció de polítiques públiques de gestió de l'espai públic respectuoses amb els drets humans.
- **Gènere:** treballem per la igualtat efectiva i la no discriminació des de l'àmbit de la justícia de gènere i promovem una perspectiva de gènere interseccional en la defensa dels drets humans.
- **Migracions:** des d'una mirada a les conseqüències socials i individuals, treballem per denunciar les situacions de vulneracions de drets i de violència institucional que es produeixen en el marc dels processos migratoris. Treballem també per generar processos d'incidència política i social per tal que la migració sigui concebuda com un dret a respectar.
- **Presons:** duem a terme tasques de monitoratge dels Centres Penitenciaris de Catalunya i intervenim davant les vulneracions de drets que es donen en el seu interior. A més a més, tenim l'objectiu de promoure un debat públic sobre la necessitat de generar canvis estructurals en el sistema penal a través de la incorporació d'un sistema de penes alternatives a la privació de llibertat.

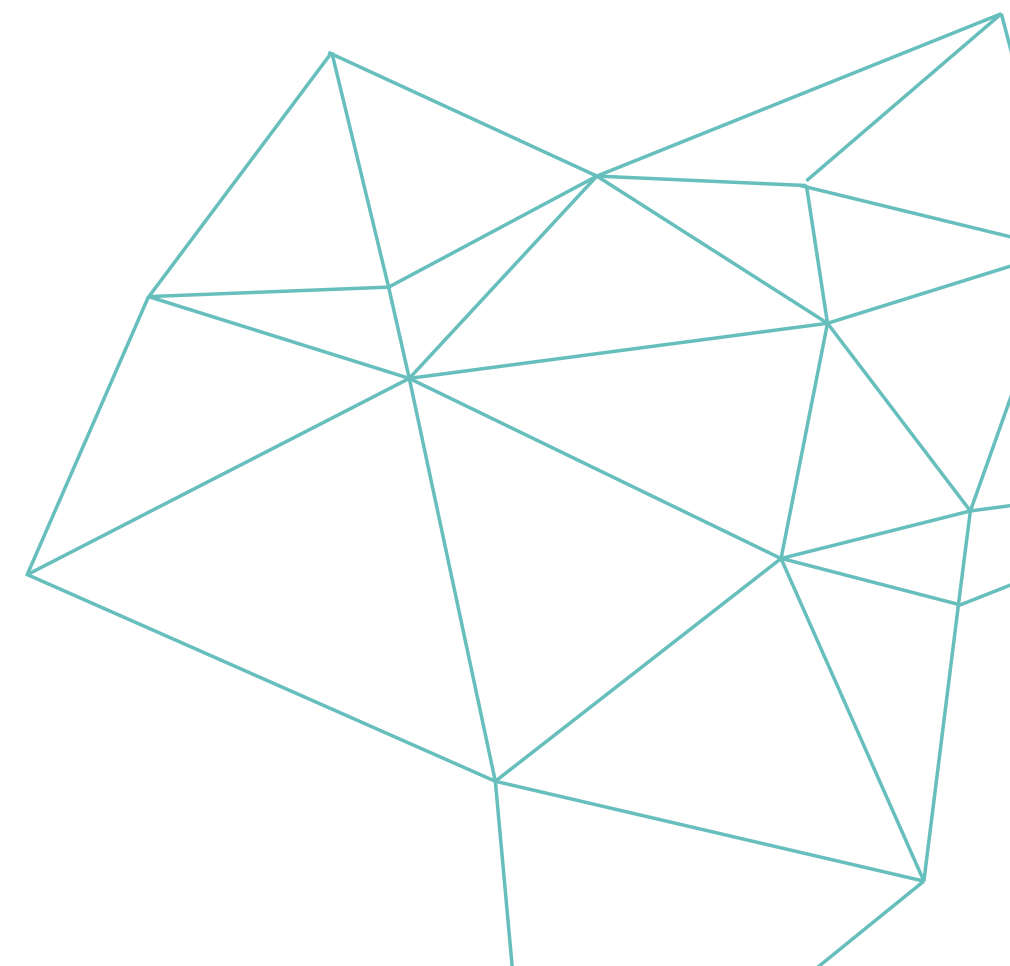

Equip d'Irídia durant l'Assemblea estratègica anual del 2017

- **Psicosocial:** incorporem la perspectiva psicosocial en el treball diari per la defensa dels drets humans. Oferim espais de suport i acompanyament dirigits a persones, famílies i col·lectius afectats per les vulneracions de drets humans i els facilitem eines psicosocials des d'una perspectiva de resiliència i enfortiment que ajudin a superar els efectes de la violència.

Com a eina transversal, el Servei d'Atenció i Denúncia en Situacions de Violència Institucional (SAIDAVI) ofereix assistència jurídica i psicosocial a les persones que pateixen situacions de maltractament dins del marc del sistema penal català.

Finalment, de manera transversal a l'entitat, comptem amb l'àrea de **Comunicació**, que té per objectiu informar la ciutadania, els mitjans i altres entitats i organitzacions de totes les activitats, notícies i esdeveniments relacionats amb l'entitat des d'una perspectiva integral i transformadora, i amb l'àrea d'**Administració i Comptabilitat**.

2. Servei d'atenció i denúncia en situacions de violència institucional (SAIDAVI)

El **Servei d'Atenció i Denúncia en Situacions de Violència Institucional (SAIDAVI)** va néixer el 2016 i ofereix assistència jurídica i psicosocial a les persones que pateixen situacions de maltractament en el marc del sistema penal català. A més a més, el SAIDAVI utilitza una metodologia innovadora en l'àmbit de la defensa dels drets humans: es contempla l'estratègia comunicativa i d'incidència política per donar una resposta integral a les vulneracions de drets humans en situacions de violència institucional. Aquesta metodologia ha estat conceptualitzada i dissenyada després d'haver analitzat el funcionament de serveis similars que existeixen a l'Amèrica Llatina. Concretament, molts dels principis inspiradors del servei coincideixen amb la feina que duu a terme des de fa més de trenta anys el Centro de Estudios Legales y Sociales (CELS) d'Argentina, organització que ha assessorat el nostre projecte.

A través de l'articulació dels diferents eixos de treball, el SAIDAVI dona una resposta integral a les persones basada en la complementació dels àmbits de treball i en la construcció de processos de litigi estratègic amb la perspectiva d'aconseguir la garantia de la no repetició. Els eixos de treball són els següents:

- **L'actuació jurídica** permet buscar la reparació del dany en el marc del sistema judicial i administratiu, a través de la noimpunitat i de la generació de processos de reconeixement de la veritat.
- **L'acompanyament psicosocial** permet vetllar per la salut mental de les persones, abordar els impactes psicològics i psicosocials que les persones desenvolupen com a conseqüència de les vulneracions de drets i potenciar processos d'afrontament, resiliència i d'enfortiment de les persones com a ciutadanes i ciutadans actius en la defensa dels seus drets.
- **L'estratègia comunicativa** permet donar visibilitat a l'impacte de la violència institucional i generar debat públic amb l'objectiu d'afavorir la implantació de polítiques públiques que siguin respectuoses amb els drets humans.
- **La incidència política** pretén sensibilitzar i generar debat a l'entorn de situacions de violència institucional davant de les administracions competents i del poder legislatiu.

Des d'una perspectiva d'accessibilitat i inclusió social, en què busquem garantir el dret al dret, el servei és gratuït per al conjunt de la població. El SAIDAVI és dut a terme principalment gràcies al treball voluntari i també mitjançant el suport econòmic tant públic com privat. Cal destacar que aquest servei es va crear gràcies a un micromecenatge en què van participar més de 250 mecenes.

Al llarg del 2017, el SAIDAVI va rebre un total de 72 sol·licituds d'actuació per presumptes vulneracions de drets humans. D'aquestes sol·licituds, 52 han estat per part de persones que han patit situacions de violència institucional que entraven dins l'àmbit d'actuació del servei. Davant les sol·licituds, el servei ha dut a terme tasques d'atenció i assessorament, defensa legal, acompanyament psicosocial, accions comunicatives i d'incidència, visites periòdiques a centres penitenciaris i a centres d'internament d'estrangers i derivacions a altres entitats expertes en àmbits concrets. En total, al llarg del 2017 s'han realitzat 246 actuacions legals, 102 actuacions psicosocials i 8 accions comunicatives i d'incidència.

De les 52 sol·licituds que entraven dins l'àmbit d'actuació del SAIDAVI, el servei ha assumit la representació lletrada d'un total de 23 casos. A aquests, cal afegir 9 casos que van tenir entrada al llarg de l'any 2016 i que han seguit oberts durant el 2017, havent assumit el servei la representació lletrada de cada un d'ells. Així doncs, al llarg del 2017 el servei ha estat duent la defensa lletrada d'un total de 32 casos. En aquests casos, les accions legals s'han combinat amb l'acompanyament psicosocial i amb accions comunicatives i d'incidència.

Roda de premsa de l'Informe SAIDAVI 2017

En els 29 casos restants, la representació lletrada dels quals no ha estat assumida pel servei, les actuacions han consistit en tasques d'assessorament i seguiment jurídic, així com actuacions psicosocials puntuals. Les tasques d'assessorament i seguiment jurídic que es realitzen des del servei consisteixen principalment en l'orientació jurídica; la preparació i presentació de denúncies, recursos i altres escrits de tràmit penal; la realització d'actuacions tendents a assegurar la prova (com la sol·licitud i recopilació d'imatges, testimonis, i altres mitjans de prova); el seguiment del curs de la denúncia presentada i l'assessorament per a l'obtenció d'advocat d'ofici.

De les 52 persones que s'han adreçat al servei per haver patit situacions de violència institucional, 23 han estat dones i 29 homes. D'aquests casos, 14 han tingut lloc

a l'espai públic; 31 en contextos de reunió i manifestació; 2 al Centre d'Internament d'Estrangers de Barcelona i 5 en centres penitenciaris. D'aquests últims, tres han estat al Centre Penitenciari de Brians 1, un a Brians 2 i un a Ponent.

L'informe que recull la memòria de l'activitat del SAIDAVI durant l'any 2017, així com la tasca desenvolupada en el marc dels fets succeïts l'1 d'octubre de 2017 a Catalunya, es va presentar en roda de premsa a l'abril del 2018.

¹⁾ Irídia (2017). Informe de drets humans – SAIDAVI 2017: <http://iridia.cat/wp-content/uploads/Informe-SAIDAVI-2017-1.pdf>

3. Projectes

3.1 FRONTERA SUD: RECONSTRUCCIÓ DEL MODEL DE FRONTERES BASAT EN EL RESPECTE DELS DRETS HUMANS

Roda de premsa de l'Informe #DDHHFronteraSur

El projecte **Frontera Sud: Reconstrucció del model de fronteres basat en el respecte dels drets humans** va començar al novembre de 2016 i ha comptat amb el finançament de l'Ajuntament de Barcelona. Aquest projecte s'ha dut a terme en partenariat amb NOVACT - Institut Internacional per a l'Acció Noviolenta i Fotomovimiento. L'objectiu del projecte era, per una banda, contribuir a la conscienciació de la ciutadania de Barcelona sobre el context i la situació actual a la Frontera Sud espanyola i, per l'altra banda, promoure canvis en la llei d'estrangeria vigent per tal que es respectin els drets humans de les persones migrades i refugiades.

En un moment que gran part de la ciutadania està prenent consciència de la situació en què es troben les persones en contextos de processos migratoris i que s'estan duent a terme accions d'incidència política sobre la situació a les fronteres de l'est de la Unió Europea, es va detectar un buit mediàtic i de sensibilització pel que fa a la realitat que estan patint les persones migrades i refugiades a la Frontera Sud de l'Estat espanyol, més concretament, a **Ceuta** i a **Melilla**, on

la situació en relació amb la vulneració de drets humans és especialment greu. Amb l'objectiu de sumar forces de la societat civil cap a un canvi de paradigma en les polítiques públiques que respecti els drets humans, el projecte incloïa activitats de recerca, capacitació, formació i sensibilització, alhora que buscava generar una xarxa entre les organitzacions que treballen a nivell nacional i sobre el terreny tant per fer arribar aquesta realitat a la ciutadania en general com per fer-la entrar en l'agenda mediàtica i política. Amb aquest doble objectiu, el projecte preveia la publicació d'un informe escrit i audiovisual accessible a tota la ciutadania, així com la redacció d'un document amb les mesures polítiques urgents en què cal incidir.

El resultat del projecte es va materialitzar en la publicació i presentació de la web i l'informe **La Frontera Sur. Accesos terrestres: Hacia el restablecimiento de la legalidad en la Frontera Sur.**²

3.2 AÏLLAMENT PENITENCIARI

Partint del treball fet en matèria d'aïllament penitenciari durant l'any 2016 —més concretament, gràcies a la combinació d'un litigi estratègic en la matèria, de l'estratègia comunicativa i de processos d'incidència política que es van construir—, es va poder formar un Grup de Treball sobre Aïllament Penitenciari dins la Comissió de Justícia del Parlament de Catalunya l'any 2017. A mitjans de 2017, el Grup de Treball sobre Aïllament Penitenciari va aprovar unes conclusions que s'incorporaran a una instrucció de la Direcció General de Serveis Penitenciaris, modificant així la normativa en la matèria.³

Dins de l'estratègia comunicativa es va presentar, conjuntament amb altres entitats, la campanya **#21horesAïllament**,⁴ amb la intenció d'aglutinar totes les persones i col·lectius en contra de l'aïllament penitenciari. Aquesta campanya partia de la base que el règim d'aïllament a la presó imposa un règim de vida que va en detriment de la premissa constitucional que suposa que la presó ha d'actuar com a agent de reinserció de les persones preses. Amb #21horesAïllament es va voler fer pressió perquè el Parlament de Catalunya es pronunciés sobre la necessitat de suprimir el règim d'aïllament

del sistema penitenciari català i perquè, respectant la legalitat internacional, s'apliqués el règim d'aïllament de forma absolutament excepcional i exclusivament com a sanció, amb una durada inferior a quinze dies i deixant d'aplicar-lo en qualsevol dels altres supòsits previstos en la normativa vigent. La campanya #21horesAïllament es va presentar el 3 de maig de 2017 en un acte públic a la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona. L'acte va comptar amb la presència d'experts en la matèria com l'expresident del Comitè Europeu per a la Prevenció de la Tortura o l'últim Relator Especial de les Nacions Unides sobre la tortura i altres tractes o penes cruels, inhumans o degradants, així com amb el testimoni de persones que van estar en situació d'aïllament penitenciari a les presons catalanes.

Aquest projecte es va poder dur a terme gràcies al treball voluntari de les integrants de l'àrea de Presons, així com d'una petita part destinada al litigi estratègic a través del SAIDAVI.

Acte públic de la campanya #21hores a l'Aula Magna de la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona (UB)

²) *La Frontera Sur. Accesos terrestres: Hacia el restablecimiento de la legalidad en la Frontera Sur*: <http://ddhhfronterasur2017.org/es/#>

³) Circular 2/2017, del règim tancat en els centres penitenciaris de Catalunya: <http://www.derechopenitenciario.com/comun/fichero.asp?id=6120>

⁴) Campanya #21horesAïllament: <http://21hores.cat/>

3.3 DEFENDER A QUIEN DEFIENDE

La plataforma **Defender a quien Defiende** va néixer a Barcelona a l'octubre del 2014 i està integrada per defensors de drets humans, periodistes, juristes, col·lectius socials i altres organitzacions, com la Fundació Solidaritat de la Universitat de Barcelona (FSUB) o l'Institut Internacional per a l'Acció Noviolenta (NOVACT), entre les quals es troba Irídia. El seu objectiu és crear una xarxa coordinada per donar una resposta davant els casos de vulneració de drets humans en context de protesta social a l'Estat espanyol.

Aquest projecte neix com a reacció davant el context de repressió i criminalització de la protesta i dels moviments socials, que s'ha materialitzat en abusos per part dels Cossos i Forces de Seguretat de l'Estat i ha culminat amb l'aprovació d'una nova legislació —la reforma del Codi penal i la nova Llei de seguretat ciutadana (més coneguda com a llei mordassa), entre d'altres— que busca dissuadir les reivindicacions en l'actual situació de crisi econòmica i social. És en aquest context en el qual sorgeix la coalició **Defender a quien Defiende** per tal de donar suport i reforçar les accions i la coordinació de les persones i organitzacions que treballen en contra dels abusos, per incidir políticament, socialment i jurídicament en la protecció efectiva dels drets civils i polítics. Per aquest motiu, es treballa des d'una triple estratègia: incidència comunicativa, defensa de litigis estratègics i investigacions amb propostes concretes. Es pretén crear uns marcs reguladors i unes polítiques públiques que garanteixin la seguretat respectant els drets humans i les llibertats fonamentals, establint un diàleg entre tots els actors de la societat civil.

Presentació pública dels informes de la Plataforma Defender a Quien Defiende (DqD) a la Universitat de Barcelona (UB)

En l'execució d'aquest projecte s'han realitzat diverses activitats. Pel que fa a la línia d'investigació i incidència, el 16 de novembre de 2017 es van presentar els informes següents:

- **Informe *Aquí [no] es pot protestar*,**⁵ elaborat per membres d'Irídia, que es basa en l'anàlisi de la involució i desprotecció del dret de reunió i manifestació durant el període de 2011 a 2015 a Catalunya, especialment a Barcelona, però tenint en compte que, en alguns aspectes, com ara el legislatiu, el marc corresponent és el de l'Estat espanyol.
- **Informe *Repressió i gènere. Resistències i aportacions a la lluita antirepressiva des dels feminismes*,**⁶ que ha comptat amb la coordinació i la participació de membres d'Irídia. Aquest informe té per finalitat aproximar-se a la relació

entre la repressió i el gènere, prestant atenció a la utilitat de l'òptica feminista per comprendre el fenomen de la repressió exercida per l'Estat, amb especial atenció als impactes psicosocials i a la importància de posar en el centre les cures, en tant que mecanisme de reparació i acompanyament impulsat des de la visió feminista. A més a més, fa un recorregut per l'impacte de la repressió estatal sobre els moviments feministes.

El projecte es finança a través del Programa d'Educació per al Desenvolupament de l'Ajuntament de Barcelona: «Defensar qui defensa: suport als defensors i defensores de drets humans per incidir en les polítiques de seguretat humana a Catalunya».

⁵) *Aquí [no] es pot protestar*: <http://iridia.cat/wp-content/uploads/DretProtesta-2.pdf>

⁶) *Repressió i gènere. Resistències i aportacions a la lluita antirepressiva des dels feminismes*: http://iridia.cat/wp-content/uploads/repressio_genere-2.pdf. Repercussió als mitjans: <https://directa.cat/quan-estat-patriarcat-es-troben-en-repressio>

⁷) Xarxa Malla: <https://redmalla.net/>

⁸) Campaña #SomDefensores: <http://www.lafede.cat/som-defensores/>

⁹) *Violació de drets civils i polítics. Catalunya. Setembre i octubre 2017*: http://www.lafede.cat/wp-content/uploads/2018/03/informe_drets_humans_1oct.pdf

XARXA MALLA

La **Xarxa Malla**⁷ és una xarxa de suport i denúncia per afrontar de manera col·lectiva la repressió durant l'exercici de les llibertats civils i polítiques. Creada l'any 2016, és el resultat del treball d'entitats, mitjans de comunicació i col·lectius integrants de la coalició **Defender a quien Defiende**. També és una eina de visibilització i anàlisi de les vulneracions dels drets humans comeses pels cossos policials i pels agents de seguretat privada a l'Estat espanyol, especialment en contextos de protesta social (drets de reunió i manifestació i llibertat d'expressió i informació prioritàriament).

Tota persona que hagi sofert o presenciat una agressió, identificació, detenció o multa durant l'exercici de les seves llibertats civils i polítiques pot ingressar les dades en la plataforma.

Una vegada introduïdes, arribaran a un dels nodes territorials que conformen la xarxa. En l'actualitat, Malla compta amb nodes a Madrid, Cadis, Granada i Barcelona, on el node és l'Àrea de Dret de Reunió i Manifestació d'Irídia. Les organitzacions que conformen els nodes estudien el cas i contacten amb la persona afectada per tal d'analitzar i verificar la informació abans d'incloure-la en el mapa. A través dels casos registrats, es vol donar suport legal i, en el cas que sigui

necessari, acompanyament psicosocial a les persones afectades, dins de les possibilitats de cada node i de les organitzacions de suport.

CAMPANYA #SOMDEFENSORES

La **campaña #SomDefensores**,⁸ impulsada per diferents entitats socials —organitzacions agrupades en LaFede.cat, Defender a quien Defiende, Irídia, NOVACT, l'Associació Catalana per a la Defensa dels Drets Humans (ACDDH) i l'Institut de Drets Humans de Catalunya (IDHC), entre d'altres—, sorgeix per fer front a l'ofensiva repressiva viscuda a Catalunya en el context de la celebració del referèndum de l'1 d'octubre de 2017.

En el marc d'aquesta campanya, des de Defender a quien Defiende es va posar en marxa una **Xarxa d'Observadores de Vulneracions de Drets Humans en Context de Protesta** per monitorar a peu de carrer les vulneracions de drets humans que es poguessin produir durant les mobilitzacions relacionades amb la celebració del referèndum de l'1 d'octubre, ja fossin concentracions, manifestacions o accions populars de desobediència civil.

Així mateix, es va organitzar un **dispositiu d'assistència legal i acompanyament**

psicosocial. El primer, format per 60 advocades i advocats pertanyents a diferents col·lectius, per tal d'oferir acompanyament i suport legal en cas de produir-se detencions, situacions de violència desproporcionada i/o il·legal per part de les Forces i Cossos de Seguretat i/o violacions de drets humans fonamentals; el segon, format per 30 psicòlogues i psicòlegs, per acompanyar les persones afectades i la Xarxa d'Observadores.

Les entitats integrants de la campanya han impulsat l'informe ***Violació de drets civils i polítics. Catalunya. Setembre i octubre 2017***,⁹ relatiu a possibles violacions de drets civils i/o polítics que han sofert ciutadans per part d'autoritats i institucions públiques durant el mes de setembre i fins al dia 7 d'octubre de 2017, amb la finalitat d'elevar-lo a les instàncies internacionals i nacionals competents i posar-lo en coneixement tant de la ciutadania com d'institucions i autoritats públiques.

Roda de premsa de la campanya #SomDefensores

3.4 JORNADA CIE I DEPORTACIÓ: MECANISMES DE GARANTIA I ALTERNATIVES

El 7 d'abril Irídia va participar en la jornada **CIE i Deportació: Mecanismes de Garantia i Alternatives**, que va ser organitzada conjuntament amb l'Ajuntament de Barcelona. Amb l'objectiu de generar un espai de debat i reflexió, la jornada va reunir diversos operadors jurídics i experts en l'àmbit estatal per debatre sobre els mecanismes de control de garanties vigents en relació amb els Centres d'Internament d'Estrangers (CIE), fixant l'atenció en un element que considerem clau: l'absència de garanties existents en les deportacions exprés als CIE. Es va reflexionar també, des d'un punt de vista pràctic i teòric, sobre quines serien les polítiques migratòries que generarien un canvi de paradigma respecte de les actuals.

3.5 INTERVENCIÓ SOBRE ELS ESTEREOTIPS DE GÈNERE EN EL SISTEMA JUDICIAL

Tot i que el projecte **«Intervenció sobre els estereotips de gènere en el sistema judicial»**, finançat per l'Institut Català de les Dones, es va dur a terme entre els mesos de setembre i desembre de 2016, l'informe resultant del projecte va ser publicat al febrer de 2017: **Informe sobre els estereotips de gènere en el sistema judicial 2017**.¹⁰ L'informe es va fer a partir de l'observació a jutjats i d'entrevistes fetes a diversos operadors jurídics.

L'objectiu del projecte va ser la millora de l'accés i de l'atenció del sistema judicial a les dones víctimes de violència masclista. El projecte va estar emmarcat en un procés de recerca amb ànim de contribuir a la defensa dels drets de les dones a viure una vida sense violències ni revictimitzacions, a través de materialitzar les recomanacions internacionals que fan les Nacions Unides a partir de la Convenció sobre l'Eliminació de Totes les Formes de Discriminació contra la Dona (CEDAW). Es va fer una aproximació al procés judicial de la violència masclista, on es va observar que roman arrelada la ideologia masclista, fet que s'expressa a través de la reproducció d'estereotips per part dels operadors jurídics i que té com a conseqüència una greu revictimització de les dones afectades.

3.6 EL DRET D'ACCÉS A L'ATESTAT DE LA PERSONA DETINGUDA

Amb el finançament de la Open Society Initiative for Europe, durant la segona meitat del 2017 vam desenvolupar el projecte **«El dret d'accés a l'atestat de la persona detinguda»**, el resultat del qual va ser un vídeo on s'expliquen les conseqüències de l'incompliment d'aquest dret amb l'objectiu d'apropar el coneixement del funcionament del sistema penal a les persones, i entre totes aconseguir que es garanteixin els drets. Aquest projecte preveu, durant l'any 2018, organitzar un grup de treball amb els operadors jurídics i polítics relacionats amb la matèria i produir un document sobre les polítiques vigents del dret d'accés a l'atestat i sobre les polítiques que cal desenvolupar per complir amb les obligacions internacionals de respecte als drets humans.

¹⁰) Informe sobre els estereotips de gènere en el sistema judicial 2017: <http://iridia.cat/wp-content/uploads/Informe-estereotips-de-g%C3%A8nere-a-jutjats-2017.pdf>.

¹¹) Mesura de Govern per una Democratització de la Cura: http://ajuntament.barcelona.cat/tempscures/sites/default/files/mg_per_una_democratitzacio_de_la_cura.pdf

Captura del vídeo del projecte "El dret d'accés a l'atestat de la persona detinguda"

3.7 I JORNADA INTERNACIONAL DE FAMILIARS DE PERSONES REPRESALIADES

El 18 de març de 2017 Irídia va col·laborar en l'organització de la **I Jornada Internacional de Familiars de Persones Represaliades**. La jornada tenia com a objectiu construir un lloc de trobada de familiars víctimes de la repressió institucional, així com fer visible a la societat l'existència de la violència institucional a l'Estat espanyol i a Catalunya. Durant la jornada es van organitzar tallers de formació en l'àmbit jurídic al Centre Cívic Antic Convent de Sant Agustí i un acte públic al Saló del Tinell que va comptar amb testimonis de diferents llocs i contextos i amb experts en la matèria, així com una representació de l'obra de teatre *Ragazzo*.

3.8 MESURA DE GOVERN PER UNA DEMOCRATITZACIÓ DE LES CURES

Entre els mesos de gener i febrer de 2017 l'àrea de Gènere d'Irídia va participar en el procés d'elaboració de la mesura de govern **Democratització de les Cures 2017-2020**.¹¹ A través d'una contractació del Programa Economia de les Cures de l'Ajuntament de Barcelona, Carla Alsina, col·laboradora de l'àrea de Gènere, va contribuir a l'elaboració d'una mesura de govern transversal per a la ciutat i la ciutadania de Barcelona. L'objectiu de la mesura de govern és el reconeixement social de la cura com a part central de la vida i l'àmbit socioeconòmic a la ciutat, promoure la coresponsabilitat de tots els actors socials a l'hora de garantir el dret a una cura digna i de qualitat, i reduir les desigualtats socials i de gènere interseccionals que actualment caracteritzen tant la provisió com la recepció de les cures.

4. Formació

CURS PER A LA CAPACITACIÓ EN LA DEFENSA DELS DRETS HUMANS I LA DENÚNCIA DE LA TORTURA

Durant els mesos d'abril, maig i juny de 2017 es va dur a terme la cinquena edició del *curso per a la capacitació en la defensa dels drets humans i la denúncia de la tortura*,¹² organitzat conjuntament amb l'Observatori del Sistema Penal i els Drets Humans de la Universitat de Barcelona (OSPDH) i amb la col·laboració de la Coordinadora per a la Prevenció i Denúncia de la Tortura (CPDT). Al llarg de les seves edicions aquest curs ha pretès generar un espai de trobada entre professionals, activistes i estudiants de l'àmbit de la protecció dels drets humans en el marc del sistema penal i de les privacions de llibertat, amb l'objectiu de generar eines útils i enfocades en la defensa dels drets humans, a través de la reflexió, l'aprenentatge i el debat col·lectiu.

El programa es va estructurar en tres blocs diferents (un bloc jurídic; un bloc d'estratègia, comunicació i incidència política, i un bloc psicossocial) a través dels quals es va poder tractar l'àmbit de la intervenció directa en la defensa dels drets humans des d'una perspectiva integral, interseccional i multidisciplinària. Es van alternar les expo-

sicions teòriques per part dels professionals a càrrec de les sessions amb l'elaboració de dinàmiques participatives i la resolució de casos pràctics, prioritzant la construcció de coneixements a través de l'anàlisi de situacions reals i el debat entre els participants.

El programa es va completar amb l'elaboració d'un treball per grups que consistia en la resolució d'un cas pràctic, el qual es basava en una situació real de vulneració de drets. L'objectiu era estudiar les potencialitats i possibles vulnerabilitats del cas a l'hora de plantejar-lo com a litigi estratègic, a través de l'anàlisi dels diferents eixos treballats al llarg del curs: jurídic; d'estratègia, comunicació i incidència política; i els impactes psicossocials i els mecanismes de resiliència de les persones afectades en cada cas.

Cartell de la cinquena edició del curs per a la capacitació en la defensa dels drets humans i la denúncia de la tortura

¹² VI curs per a la capacitació en la defensa dels drets humans i la denúncia de la tortura: <http://iridia.cat/actividad/curs-capacitacio-en-la-defensa-dels-drets-humans/>

¹³ Resposta col·lectiva davant les vulneracions de drets en la protesta: <https://www.idhc.org/ca/formacio/resposta-col-lectiva-davant-les-vulneracions-de-drets-en-la-protesta.php>

CURS SOBRE VIOLÈNCIES INSTITUCIONALS EN EL SISTEMA PENAL

Durant els mesos de gener i febrer de 2017 es va dinamitzar el *curso Violències institucionals en el sistema penal* a Artefakte. El curs va analitzar l'estructura i els mecanismes de les violències institucionals amb l'objectiu de poder reflexionar i debatre sobre la seva intencionalitat, conseqüències i possibles models d'emancipació. Des de la

teoria crítica i des de models alternatius de polítiques públiques, aquest curs es va emmarcar, de manera més àmplia, en la protecció i defensa dels drets humans. Passant per l'anàlisi i qüestionament del sistema penal i del seu model de presó i privació de llibertat, així com per la reflexió al voltant del model policial actual, aquest curs optava

per una perspectiva garant de drets radical. Durant el curs es van abordar altres violències relacionables al sistema penal i judicial, com són el dret de reunió i manifestació, els racismes, els estereotips de gènere, la gestió dels fluxos migratoris i les conseqüències emocionals d'aquestes violències des d'una perspectiva apoderadora.

Cartell del curs sobre Violències institucionals en el sistema penal

TALLER DE RESPOSTA COL·LECTIVA DAVANT LES VULNERACIONS DE DRETS EN LA PROTESTA

Durant el mes de febrer de 2017, des de la plataforma Defender a quien Defiende, amb el suport virtual de l'Institut de Drets Humans de Catalunya (IDHC), es va dur a terme el taller *Resposta col·lectiva davant les vulneracions de drets en la protesta*.¹³ La realització d'aquest taller va tenir per objectiu reforçar i capacitar les diferents persones defensores de drets humans per tal d'incidir en la protecció efectiva dels drets humans i la creació d'una nova política pública basada en la seguretat humana.

La primera sessió va tractar sobre el context de la protesta després dels canvis legislatius (llei mordassa, canvis en el Codi penal, etc.) a l'Estat espanyol. La segona, sobre la detecció i les respostes davant un cas de vulneració de drets des de quatre sectors: activistes, juristes, comunicadores i professionals d'atenció psicossocial. Des d'Irídia es va impartir la formació per a juristes.

TALLERS EL TABÚ I TU: ANOMALIES AUTÒNOMES

Durant el mes de març de 2017 es van fer vuit tallers dins del marc *El tabú i tu: anomalies autònomes*. A través d'una contractació de la Diputació de Barcelona i amb la col·laboració de Fannie Sosa, els tallers es van adreçar a dones amb perfils heterogenis i diversitat d'origen, contextos i edat. A través del treball corporal i de la conversa es va debatre sobre l'autonomia, l'apoderament, la salut i l'educació sexual i anatòmica des d'un punt de vista feminista i descolonial. Els tallers volien obrir la porta a preguntes que les participants poguessin tenir sobre malestars que haguessin experimentat en espais públics i privats. L'objectiu general era que poguessin reflexionar sobre la causa del malestar i obtenir eines per afavorir el consentiment i l'autonomia, especialment en els àmbits de la salut, el gènere i la sexualitat.

TALLERS COMUNITARIS PER ABORDAR L'IMPACTE PSICOSOCIAL DE LA VIOLÈNCIA INSTITUCIONAL

Entre l'octubre i el desembre del 2017 es van fer nou *tallers per abordar els impactes psicossocials* i per treballar eines de gestió emocional en el marc de l'1 d'octubre. Dels nou tallers, set es van fer dins del Servei d'Atenció a Víctimes d'Agresions Polícials de l'1 d'Octubre de l'Oficina per la No Discriminació (OND) de l'Ajuntament de Barcelona, amb la qual Irídia va treballar conjuntament. Els altres dos tallers es van impartir per encàrrec, davant les demandes que ens van arribar de la necessitat d'abordar els impactes psicossocials després de l'1 d'octubre. La violència institucional genera un dany individual però sobretot un dany social que té un impacte en el teixit comunitari dels barris. Aquest escenari de por i incertesa crea un malestar col·lectiu que s'ha d'abordar des de la mateixa comunitat. L'objectiu d'aquests tallers és generar espais de trobada i d'escolta activa amb la finalitat que en un futur es generin grups de suport mutu dins del teixit comunitari que funcionin de manera autònoma.

5. Repercussió als mitjans de comunicació i a les xarxes socials

Captura del perfil de Twitter d'Iridia

Considerem que **el dret a la informació és un dels pilars fonamentals que sostenen el sistema democràtic**. La construcció de l'opinió pública té molt a veure amb la creació de relats, imaginaris, i amb la circulació de la informació que generen els mitjans de comunicació. Com a entitat de defensa

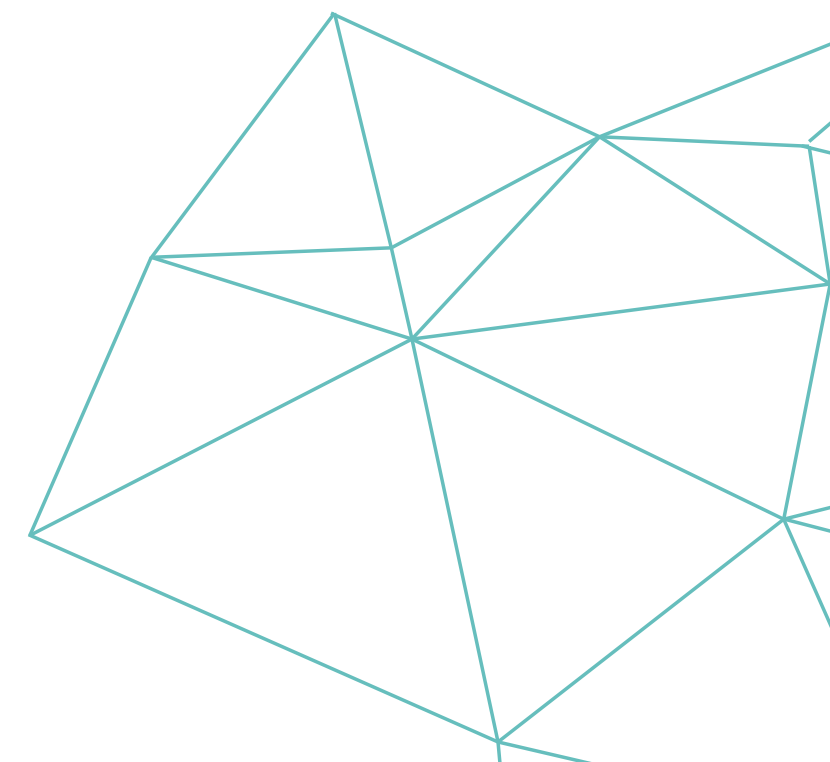
dels drets humans creiem que la informació ha de ser plural, veraç i contrastada, per tal de garantir un debat polític plural i crític amb els interessos polítics i econòmics que, sovint, són els que marquen l'agenda mediàtica. Des del nostre punt de vista, els mitjans de comunicació són una eina més per a la transformació social de la vida en comunitat. I és per això que treballem per informar a través d'aquests de la tasca que fem, perquè pensem que és imprescindible que el nostre entorn estigui informat de les vulneracions de drets que moltes persones

viuen a Catalunya i a l'Estat espanyol, amb l'objectiu d'incidir en el relat i assenyalar les peces clau que sostenen sistemes injustos i contraris a què es respectin els drets de totes les persones.

En molts casos, qüestions com la polarització i l'enfrontament social venen determinats pel relat que els "grans" mitjans de comunicació generen, lligats als interessos polítics i econòmics de sectors determinats. És per això que considerem imprescindible apostar per mitjans compromesos i amb vocació transformadora, alhora que disposar d'eines pròpies per incidir en el relat i generar un impacte que permeti desdibuixar interessos amagats i confrontatius, buscant l'entesa, els punts en comú, desmentint elucubracions, alhora que denunciant i assenyalant les greus vulneracions de drets humans que vivim a Catalunya i a la resta de l'Estat espanyol. Això ens ho permeten les xarxes socials, amb les quals podem generar un impacte i treballar en xarxa amb altres entitats i organitzacions afins.

Al mes de juliol del 2017 vam tancar el curs amb un augment de seguidors a les xarxes socials: vam arribar a 4.044 a Facebook i 4.034 a Twitter. Des d'aleshores, hem viscut un increment i estem a 5.418 seguido-

res a Facebook i 11.700 seguidors a Twitter. D'altra banda, a l'octubre del 2017 vam engegar un canal de Telegram que compta amb 2.481 subscriptors. Valorem molt positivament aquest creixement a les xarxes perquè ens permet arribar a més persones i difondre el nostre treball i missatges. Des d'Iridia apostem i treballem per la construcció de relats propis i apoderadors, amb perspectiva feminista i contra la discriminació per raons de raça i de classe.

A Irídia treballem per garantir un bon funcionament intern de l'entitat, assegurant la viabilitat econòmica de cada un dels projectes, diversificant les fonts de finançament i sense un ànim de lucre.

El finançament públic prové de convocatòries i encàrrecs, principalment de l'Ajuntament de Barcelona, i el privat procedeix de diverses entitats i institucions, fundacions i universitats:

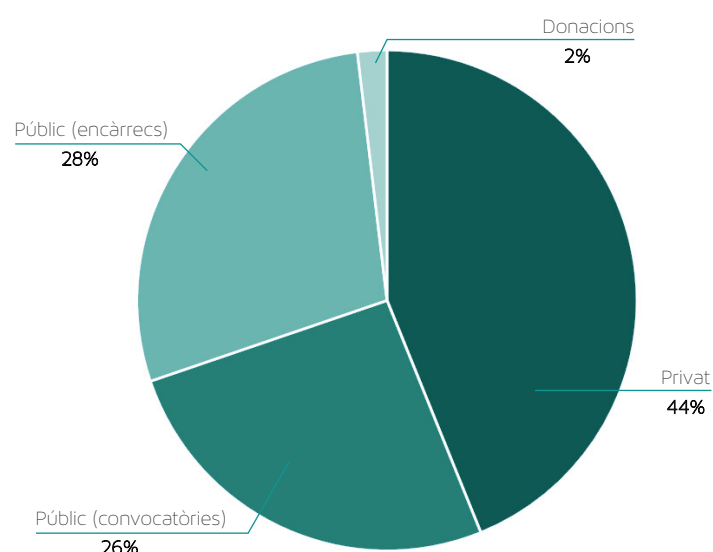
INGRESSOS

L'any 2017 els ingressos de l'entitat han estat de **126.474,96€**, un augment del 58 % respecte del 2016, procedents de diferents tipus de finançament: subvencions públiques i privades, activitats formatives, donacions i prestació de serveis d'assessorament.

- 47,30 % de l'Institut Internacional per a l'Acció Noviolenta(NOVACT),
- 35,93 % de la campanya Casa Nostra Casa Vostra,
- 10,11 % de la Fundació Open Society-Foundations,
- i 6,66 % d'altres entitats, fundacions i universitats.

El finançament públic d'Irídia ha estat del 54,22 % sobre el total d'ingressos de l'entitat i el finançament privat ha representat un 43,88 % del total dels ingressos del 2017.

Ingressos 2017

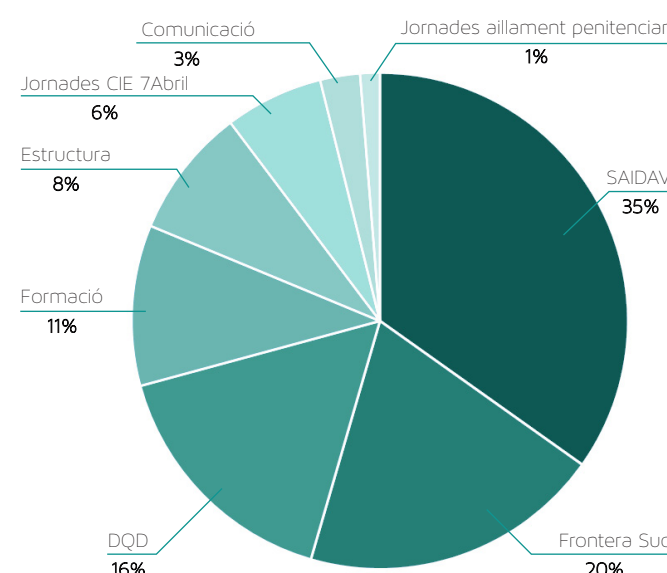

Públic	68.579,40 €	54,22%
Convocatòries	32.747,50 €	47,75%
Encàrrecs	35.831,90 €	52,25%
Privat	55.495,56 €	43,88%
Entitats i institucions	48.937,04 €	88,18%
Fundacions	5.758,52 €	10,38%
Universitats	800,00 €	1,44%
Donacions	2.400 €	1,90%
Total	126.474,96 €	

DESPESES

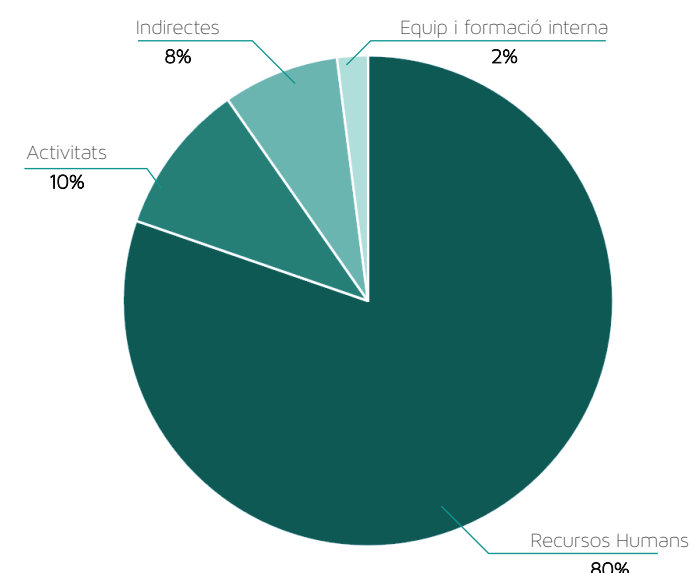
El total de despeses durant el 2017 ha estat de **115.355,64€**, dels quals se n'ha destinat el 80 % a recursos humans de l'entitat i a personal extern professional dels diversos projectes, el 10% s'ha destinat a la realització de les activitats dels projectes i el 10% restant a despeses indirectes i a la formació interna de l'equip.

Despeses per projectes 2017

SAIDAVI	40.312,63 €	34,95%
Frontera Sud	22.756,16 €	19,73%
Defender a quien Defiende	18.859,90 €	16,35%
Jornades CIE i deportació	7.415,93 €	6,43%
Jornades aïllament penitenciari	1.476,98 €	1,28%
Formació i assessorament	12.114,90 €	10,50%
Comunicació	3.007,12 €	2,61%
Estructura	9.412,03 €	8,16%
Total	115.355,64 €	

Despeses per partides 2017

RESULTAT

El detall d'ingressos reflecteix el que s'ha obtingut per l'execució dels projectes durant els anys 2017 i 2018, i el conjunt de despeses determina el cost anual de cada un dels projectes. El resultat entre els ingressos i les despeses, de **11.119,32€** positius, és doncs la quantitat destinada al 2018 als projectes ja en curs i previstos per iniciar-se durant l'any.

6. Economia

